

Θεοφανώ-Άρτεμις Χατζηφόρου (Τμήμα Γαλλικών Σπουδών), Το τρίτο πρόσωπο: λόγος, εκφώνηση, εξεικόνιση στο πρόσφατο αφηγηματικό έργο της Marguerite Duras.

* Πανεπιστήμιο Paris VIII

Από τη δεκαετία του '50 ήδη, τα κείμενα της Marguerite Duras παρουσιάζουν μια μυστική συγγένεια με τη γλώσσα του κινηματογράφου. Αρχίζει να διαφαίνεται ένας πολύμορφος και συνεχής προβληματισμός πάνω στη δυνατότητα εξεικόνισης, στη φύση της εικόνας και γενικότερα στη σχέση εικόνας και κειμένου, που οδηγούν τη γραφή αυτή να δοκιμαστεί τόσο στον κινηματογράφο όσο και στο θέατρο. Το 1973, η αναζήτηση αυτή αποτυπώνεται εμβληματικά στον υπότιτλο του έργου *India Song: Texte, Theatre, Film* και εγκαινιάζει μια νέα περίοδο γραφής που τοποθετεί το κείμενο στο κέντρο τριών μορφών τέχνης επιχειρώντας την κατάργηση των μεταξύ των ορίων. Το κείμενο που προσφέρεται έτσι, όχι απλά στην ανάγνωση, αλλά και στην όραση και την ακοή, αποβλέπει στην υπέρβαση των φυσικών ορίων του γραπτού λόγου, αναζητά και νέους χώρους ανάγνωσης και επιδεικνύει το γεγονός της εγχάραξής του και από άλλους κώδικες.

Η παρούσα μελέτη επιχειρεί να ερευνήσει τα ίχνη της απύσας ταινίας που εναποτίθενται στα κείμενα της περιόδου που ακολουθεί το *India Song* και εκτείνεται ως το έργο *La maladie de la mort* (1982). Η εγγραφή αυτή προσδιορίζει—και προσδιορίζεται από—την εκφωνητική διάρθρωση των κειμένων που διερευνάται με βάση τη θεωρία του Emile Benveniste για την εκφώνηση. Καθοριστική είναι η διάρθρωση αυτή για την αφηγηματική δομή των κειμένων. Η εμφάνιση του δέκτη δίπλα σ' έναν αφηγητή που εμπλέκεται στην αφηγούμενη ιστορία—και που συνήθως δεν είναι παρά ένα απομυθοποιημένο πρόσωπο του ίδιου του συγγραφέα—μεταμορφώνει τα κείμενα αυτά σε σκηνοθεσίες του λόγου (*mises en scene du dire*) όπου η εικόνα απορροφάται από τη λέξη, το πραγματικό από το φανταστικό, το αφηγηματικό από το διαλογικό, ενώ η κύρια αφηγηματική φωνή φτάνει σε τέτοια όρια απο-προσωποποίησης, ώστε να εκφωνεί από όλες τις θέσεις, να αναμειγνύεται και τελικά να αφανίζεται μέσα στο πλήθος των φωνών του κειμένου.

Μαρία Σηφιανού (Τμήμα Αγγλικών Σπουδών), *Politeness Markers in Greek and in English* (Η έκφραση της ευγένειας στα Ελληνικά και τα Αγγλικά).

* Πανεπιστήμιο του Reading

Η διατριβή αυτή επιχειρεί να μελετήσει και να συγκρίνει τη θέση της ευγένειας στην Ελληνική και Αγγλική κοινωνία και γλώσσα.

Με κεντρική υπόθεση ότι οι κοινωνίες δεν χαρακτηρίζονται από μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό ευγένειας, όπως τις παρουσιάζουν ορισμένα στερεότυπα, αλλά από διαφορετικές αντιλήψεις για το τι σημαίνει και πως πρέπει να εκφράζεται η ευγένεια, επιχειρείται η αποσύνδεση της ευγενικής έκφρασης από ορισμένες γλωσσικές δομές.

Συγκεκριμένα, ερευνάται πρώτα πως ορίζεται η έννοια της ευγένειας στις δυο κοινωνίες, και επιχειρείται στη συνέχεια η δομική ανάλυση σε ένα μεγάλο αριθμό παρακλήσεων (*requests*) και στις δυο γλώσσες. Υποστηρίζεται ότι οι διαφορές που παρατηρούνται στις εκφορές των γλωσσικών αυτών πράξεων δεν μπορούν να ερμηνευθούν ως διαφορές στο βαθμό ευγένειας των συνομιλητών και των κοινωνιών στις οποίες ανήκουν, αλλά ως διαφορές σε κοινωνικοπολιτιστικές δομές που καθορίζουν, σε ένα μεγάλο βαθμό, και διαφορετικούς τρόπους έκφρασης.